

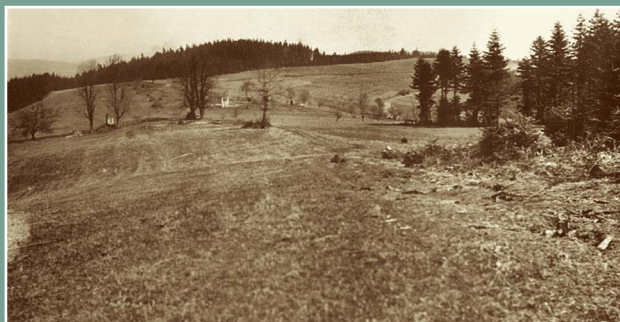
Otto Skorzeny
velel v únoru
1945 ústupovým
operacím na-
cistické armády
(Barch Berlin)

V závěru roku 1965 zaslala Československá vládní komise pro stíhání nacistických válečných zločinců do SRN a NDR pamětní spis, ve kterém byli uvedeni konkrétní viníci zločinů v Ploštině, Prlově a Vařákových pasekách. Vedle Otto Skorzeny bylo na seznamu uvedeno sedm dalších pachatelů. O. Skorzeny byl vyšetřován vídeňskými vyšetřovateli, ale před soud nebyl nikdy postaven, neboť od roku 1949 žil ve fašistickém Španělsku. V roce 1970 se ukázalo, že žije již jen Robert Holzheuer, tedy ten, který vyslal k partyzánům na Ploštinu oba důvěrníky Bařu a Machů, a sám se podílel na všech vyhlazovacích akcích. Z pohledu československých vyšetřovatelů nebylo o jeho vině pochyb, z pohledu německé policie byly důkazy nedostatečné a vyšetřování bylo zastaveno v září 1971 jako neopodstatněné.

Až v roce 1997 byly veřejnosti zpřístupněny všechny dokumenty týkající se stíhání hlavních pachatelů zločinů jednotky Josef a případů Ploština, Prlov a okolních postižených

Kurt Werner
Tutter v době za-
tčení po r. 1945
(ABS Praha)

Z vypálených chalup zůstaly stát pouze pece. Místo tragédie zdobí mimořádně vzácný šafrán bělokvětý a připomíná pomník (Paměť národa; ČSOP Val. Meziříčí)

obcí. Ukázalo se, že velitel Josefa W. Tutter pracoval v letech 1953-1963 jako agent StB uvnitř západoněmecké výzvědné služby. V roce 1967 zastavil trestní stíhání všech tří prokázaných vrahů tehdejší prokurátor Jaroslav David po poradě s náměstkem ministra vnitra Jaroslavem Klímou. Pamětní spis nebyl předán do SRN až do smrti W. Tuttera v roce 1983. V roce 2001 stanuli oba českoslovenští funkcionáři před soudem pro podezření ze zneužití pravomoci veřejného činitele. Čin však byl promlčen v roce 1999 a soud podezřelé neshledal vinnými. Případy vražd obyvatel Valaška tak byly z právního hlediska s konečnou platností uzavřeny.

S pamětníci vypálené Ploštiny
a Vařákových pasek paní
Hůšťovou v muzeu na Ploštině,
r. 2014

Foto na titulní straně: Tomáš Vařák, jeho žena Františka
a dcerka Vlasta na pasekách v roce 1932
(archiv Boženy Kršákové, r. Vařákové)

Bližší informace: www.obec-drnovice.cz; www.pametnaroda.cz

LAČNOV

VAŘÁKOVY PASEKY

2. květen 1945

Památku vypálené osady Vařákovy paseky a oběti nevinných občanů si každoročně připomínají obyvatelé obce Lačnov, do jejíhož katastru spadalo deset roubených stavení. Málo kdo však ví, že místní pamětníci vzpomínají dalšího slavného rodáka z nedaleké Smoliny, který v Lačnově chodil do školy a zde i pracoval. Josef Valčík, jeden ze tří členů paradesantu Silver A, který v prosinci 1941 seskočil do mrazivé tmy protektorátu, aby společně s Alfrédem Bartošem a Jiřím Potůčkem přivezli radiostanici Libuši.

Josef Valčík na snímku ve Smolině nebo Zlíně (MM Valašské Klobouky)

Veledůležitá vysílačka našla svůj úkryt v Ležákách na Českomoravské vysočině a fungovala zde až do poloviny června 1942. Josef Valčík svoji rodinu krátce po přiletu vyhledal a navštěvoval ji. Účastnil se příprav a provedení atentátu na Reinharda Heydricha. Padl hrdinnou smrtí 18. června 1942 v kostele sv. Cyrila a Metoděje společně se šesti kamarády. Čtrnáct členů Valčíkovy rodiny bylo zatčeno a popraveno.

V roce 1945 se hroutící Říše pokoušela vzdorovat drtivé převaze Spojenců. Stíhací jednotka ZbV 31 a jednotka Josef postupně ztrácely nad vesnicemi kontrolu. Jen v měsíci dubnu za sebou nechalo sto třicet vojáků a přes čtyřicet členů gestapa úplně vypálenou Ploštinu s 27 mrtvými, částečně vypálený Prlov s 15 oběťmi a vyrabované vesnice Drnovice,

Rodina Tomáše Vařáka, čp. 81, v roce 1927. T. Vařák zemřel 24. dubna 1945 na mrtvici, syn Karel (vlevo dole) byl umučen 3. května 1945 gestapem (archiv Boženy Kršákové r. Vařákové)

Obyvatelé Vařákových pasek v roce 1927 (archiv Boženy Kršákové, r. Vařákové)

Tichov, Vysoké Pole, Pozděchov, Lačnov, Bratřejov, odkud pocházely další oběti.

Už byl květen 1945 a konec kruté války byl na doslech. Ze slovenských Beskyd se ozývala fronta a do údolí vizovických vrchů pronikaly první průzkumné oddíly sovětské a rumunské armády. Před nimi ustupovaly nacistické oddíly, které si v kopcích budovaly své vysílací a pozorovací stanice. Čtyři nacističtí vojáci dorazili 1. května i do Vařákových pasek, kde si v jednom z domů zřídili vysílací stanoviště. Partyzáni toto místo přepadli a stanici zničili, přičemž tři němečtí vojáci uprchli a jeden byl zastřelen. Navečer se několik nicnetušících obyvatel vrátilo do své osady, když je zadržela početná skupina nacistických vojáků. Osm stavení nacisté vypálili a zadržené, včetně žen a dětí, odvěkli do Valašské Polanky. Na prosbu místního faráře Jana Absolona a jeho hospodyně Aurelie Ludwigové byly ženy s dětmi propuštěny, ale čtyři obyvatelé pasek byli odvedeni do obce Hošťálková a o den později umučeni. To už byly obce v okolí osvobozeny Rudou armádou.

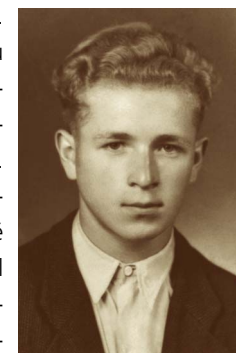

Aurelie Ludwigová pomohla zachránit život žen a dětí (Paměť národa; ČSOP Val. Meziříčí)

Čtyři obyvatelé Vařákových pasek umučení 3. května 1945 (Paměť národa; ČSOP Val. Meziříčí)

První procesy s odpovědnými pachateli zločinů v okolí Ploštiny, Prlova a Vařákových pasek proběhly v letech 1945-1947 v rámci mimořádných lidových soudů. Zadrženo bylo několik členů zlínského gestapa, včetně velitele služebny Helmuta Heinecke, který byl v roce 1947 odsouzen k trestu smrti. Komisař gestapa Robert Holzheuer, který řídil mimo jiné konfidenty Baťu a Machů, uprchl z čl. věznice ještě před vynesením rozsudku v roce 1947. Podobně se podařilo z norimberského vězení uprchnout i nejvýraznější postavě uvedených zločinů Otto Skorzenymu. Skorzeny a Holzheuer byli v lednu 1948 zapsáni do ústředního seznamu Komise pro stíhání válečných zločinů Organizace spojených národů. Člen vizovického gestapa provádějící brutální výslechy též na Ploštině a v Prlově, Johann Supparitsch, byl zadržen v roce 1948 ve Vídni, ale žádost ČSR o jeho vydání byla zamítnuta rakouskou vládou v roce 1950 pro údajný nedostatek důkazů. Případ byl odložen na dlouhých sedmnáct let.

Karel Vařák byl zavražděn gestapem 3. května 1945 (archiv Boženy Kršákové, r. Vařákové)